

SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

UN RECORREGUT PER LA CATALUNYA INTERIOR GR-3

2a Etapa : MOIÀ - MOLÍ DE BROTONS - MARE DE DÉU DE MARFÀ
SANT PERE DE MARFÀ - MONISTROL DE CALDERS

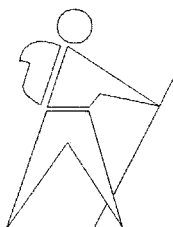
23 de gener de 1999

HORARI PREVIST

Sortida de Vilanova i la Geltrú.	7	h
Moià. Esmorzar.	8.30	h
Inici de l'etapa.	9.15	h
Ermita de la Mare de Déu de Marfà. Reagrupament.	10.35	h
	10.55	h
Coll de Marfà. Reagrupament.	11.35	h
	11.50	h
Monistrol de Calders. Dinar.	13.20	h
Sortida cap a Vilanova.	16.15	h
Vilanova i la Geltrú.	18	h

Notes.-

- ** Esmorzarem a Moià. Hi ha diferents bars.
- ** Dinarem a Monistrol de Calders, hi ha un parell de restaurants. Els qui porteu el dinar el podreu deixar a l'autocar.
- ** Si us plau, sigueu puntuals, respecteiu els reagrupaments i vigileu que hi sigui tothom.

SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

UN RECORREGUT PER LA CATALUNYA INTERIOR GR-3

2a Etapa : MOIÀ - MOLÍ DE BROTONS - MARE DE DÉU DE MARFÀ SANT PERE DE MARFÀ - MONISTROL DE CALDERS

23 de gener de 1999

Avui, per tal de fer el recorregut de Moià a Monistrol de Calders, només seguirem el GR-3 durant la primera hora de recorregut; a partir d'aleshores anirem per un camí alternatiu aconsellat pels companys Josep Comas i Pere Jo de Monistrol de Calders que van acompanyar el nostre equip de ruta el dia de la preparació. Aquesta variant, a diferència del traçat del GR-3 que segueix pel fons de la vall, va carenejant per la qual cosa ofereix unes panoràmiques més interessants i, a més, ens permetrà visitar el molí de Brotons, l'ermita de la Mare de Déu de Marfà i la casa de Sant Pere de Marfà.

DESCRIPCIÓ DEL RECORREGUT

Horari	
Parcial	Total
0.00	0.00

Comencem el recorregut a la plaça Major de Moià (717 m), se segueix pel carrer de Sant Antoni, carrer Comerç, plaça del Colom, carrer de Santa Magdalena i plaça del Moianès.

0.12	0.12
------	------

Es creua la carretera de Manresa a Vic, i es va pel camí de les Creus, curull de xalets.

0.08	0.20
------	------

A l'esquerra tenim el carrer de Vila-rasa, l'hem d'agafar i passem pel costat d'unes granges.

0.05	0.25
------	------

Cartell indicador a Vila-rasa, seguim rectes.

0.03	0.28
------	------

Bifurcació (675 m), a la dreta aniríem a Vila-rasa, nosaltres seguim recte. El camí comença a baixar, després d'uns revolts força amples, trobem la riera de Font Candelera i la seguim paral·lelament al seu llit.

0.12 0.40

Pal indicador a Vall Marfà.

0.02 0.42

Bifurcació, anem cap a la dreta.

0.01 0.43

Riera de Font Candelera (600 m), la travessem i continuem recte. A la dreta es veuen unes cases, passat un minut el sender va a la dreta i torna a travessar el torrent, després, a l'esquerra tenim el Salt del Candelera. A un nivell més alt es veuen les parets rocoses del serrat de Montbrú; és zona d'escalada.

0.10 0.53

Trobem una cadena de colors blanc i vermell, es travessa i tot seguit es troba una roca curiosa a la vora del camí. Si se li dona la volta es veu que, sota seu, hi ha una cova on diuen que s'amagà el maquis Quico Sabaté fa més de trenta anys.

0.08 1.01

Pal indicador del GR-3.

0.03 1.04

Bifurcació amb un pal indicador (605 m); a la dreta segueix el GR-3 que es dirigeix cap el fons de la vall, a l'esquerra va cap el Salt de la Tosca, el Molí de Brotons i a Santa Maria de Marfà, conjunt d'indrets interessants de visitar.

ATENCIÓ. Aquí deixem el GR-3 normal, per una variant que ens han preparat els nostres amics de Monistrol de Calders, en Pere Jo i en Josep Comas que tan amablement ens han atès i guiat per aquesta ruta. Anem doncs, cap a l'esquerra passant una cadena.

0.07 1.11

Trobem una bifurcació, anem cap la dreta, que baixa. Després trobem un camí travesser i també anem cap a la dreta. Més endavant baixem per unes roques de conglomerat on hi ha marques de color carbassa. De nou, trobem un camí transversal i anem cap a la dreta.

0.08 1.19

Camí travesser, nosaltres anem cap a la dreta; si anéssim cap a l'esquerra, en tres minuts podem veure el Molí de Brotons.

0.01 1.20

Ermita de la Mare de Déu de Marfà o "*de la Llet*". Sobre la llinda hi ha gravat l'any 1668.

0.01 1.21

Riera de Marfà o de Guarda (560 m), abans d'arribar a una arbreda de pollancres, l'hem de travessar a gual. A l'altra riba, i a l'esquerra, hi ha la Font de La Tosca. El nostre camí puja lleugerament per la banda esquerra del riu. Més endavant veiem a la nostra dreta, dalt d'una penya, la casa de Sant Pere de Marfà.

0.15 1.36

Se'ns ajunta un camí per l'esquerra, el nostre fa un revolt cap a la dreta, i després hi ha una bifurcació, hem d'anar cap a l'esquerra, cap a la casa que tenim al davant.

0.03 1.39

Casa de Sant Pere de Marfà (590 m), el camí surt perpendicular a la porta de la casa, fa pujador, i passa pel costat d'una bassa, que ens queda a l'esquerra. El camí no és gaire clar, però va a parar a un camí carreter que prové de la mateixa casa.

0.05 1.44

Desemboquem en un camí travesser, a l'esquerra aniríem a Castellterçol, hem d'anar cap a la dreta, que puja.

0.07 1.51

Font del Roc, a l'esquerra del camí, que subministra aigua a la casa de Marfà. Forta pujada.

0.11 2.02

Coll de Marfà, on trobem un camí travesser, a l'esquerra aniríem a la casa del Pujal, hem de seguir recte.

0.05 2.07

Ens trobem al davant d'un camp de conreu, el camí es bifurca, hem d'anar per l'esquerra rodejant el camp.

0.05 2.12

Bifurcació, anem cap a la dreta.

0.09 2.21

Cadena que ens barra el pas, hem de passar-la.

0.03 2.24

Bifurcació, hem d'anar per l'esquerra, que puja.

0.02 2.26

Bifurcació, anem cap a la dreta.

0.03 2.29

El camí s'acaba, transformant-se en un corriol que baixa.

0.07 2.36

Després d'una clariana, amb sòl de roca de conglomerat, trobem una pista travessera, anem cap a l'esquerra. Més endavant, veiem el castell de Granera a l'horitzó. Tot seguit hem d'abandonar el camí,

per un corriol a l'esquerra, que puja.

0.12 2.48

Clariana, el corriol es transforma en camí.

0.01 2.49

Bifurcació, anem cap a la pista de la dreta, hi ha vistes del massís de Montserrat, el Montcau i el coll d'Estenalles.

0.10 2.59

Bifurcació, anem cap a l'esquerra, que baixa.

0.01 3.00

Bifurcació, agafem el camí de la dreta, que baixa.

0.04 3.04

Se'ns ajunta un camí per l'esquerra, continuem recte.

0.02 3.06

Bifurcació, hem de continuar recte, cap a l'esquerra; aquí trobem unes senyals de color carbassa, com les del principi. Més endavant, veiem a l'esquerra, la masia de Rubió fàcilment distingible per la seva torre.

0.03 3.09

Bifurcació, anem per la dreta que puja.

0.03 3.12

Bifurcació amb pilones blanques a la vora de la pista, hem d'anar cap a la dreta rodejant el dipòsit d'aigua de Monistrol de Calders; el poble ens apareix sota els nostres peus; també hi ha unes escales que hi porten directament. Continuem però per la pista que fa uns amplis revolts; al davant nostre veiem el poble de Calders, dalt de la carena.

0.12 3.24

Primera casa de Monistrol (Can Riera), seguim avall pel carrer de La Costa del Senyor. Més endavant girem a la dreta pel carrer Torrent, després a la dreta, pel carrer de La Vinya, i finalment, anem a l'esquerra pel carrer del Call.

0.05 3.29

Finalment arribem a l'Avinguda del Dr. Pere Tarrés, on s'acaba l'excursió d'avui. Hi ha les fondes de Can Robell i Can Solà, i diversos bars.

Ramon Casas, gener de 1999

(Equip de ruta: Ramon Casas, Jani Ferrer, Mariano Guerra i Joan Sivill, acompanyats pels amics de Monistrol de Calders, Josep Comas i Pere Jo)

MONISTROL DE CALDERS

Monistrol de Calders és un municipi de creació moderna que es va separar de Calders en virtut d'una llei del Parlament de Catalunya del 5 de juliol de 1934. Així se satisfia una antiga aspiració dels monistolencs que, malgrat l'origen històric comú, sota la demarcació de l'antic castell de Calders, mantenien per geografia i per tradició una vida pròpia ben diferent de la de Calders.

La població de Monistrol, que centra aquest municipi de 21,87 km², es troba en una petita vall a l'indret on conflueixen la riera de Sant Joan amb el torrent de l'Om i la riera Golarda o de Marfà, que s'anomena a partir del dit aiguabarreig riera de Calders. La vall de Monistrol, que a l'indret de la població es troba a 468 m d'altitud, té com a límit oriental l'extrem sud de l'altiplà moianès, que és d'on vénen totes les rieres abans esmentades, amb altures que oscil·len entre els 620 i els 694 m, i com a límit ponentí una petita serra que va de la Mussarra fins més enllà de Sant Pere Màrtir, amb punts culminants d'altura decreixent entre els 684 i els 564 metres. El sector del terme comprès entre la població i el límit septentrional és el més planer i bo per a l'agricultura.

La població té una llarga tradició de dedicació a l'art tèxtil, com a successora de l'antiga parairia que des del 1763 ocupava més de seixanta famílies; fins fa poc hi funcionaven set empreses, entre mitjanes i petites, dedicades al teixit de cotó i altres fibres, que ocupaven un 35 % de la població.

El nom de Monistrol o *Monasteriolu*, documentat des del 974, ha fet suposar (com en altres indrets de Catalunya on es repeteix aquest topònim, sense constar-hi l'existència documentada de cap monestir) que, en èpoques anteriors a la conquesta o reorganització del país, aquí hi degué haver un petit monestir que hauria deixat el nom al lloc. La cosa no és improbable donada la bellesa i l'aïllament del lloc, l'abundància d'aigües i el fet d'haver-hi gairebé una al costat de l'altra dues esglésies, la parroquial de Sant Feliu, documentada des del 1105, tot i que deu ser molt més antiga, i la de Sant Joan de Guardiola, coneguda des del 1185, però igualment molt més antiga i que és la que va donar nom a la riera de Sant Joan.

La parroquial de Sant Feliu fou reformada al segle XVIII amb l'afegit de capelles laterals i totalment modificada en la seva estructura i acompanyada d'un esvelt campanar entorn de l'any 1780. La capella de Sant Joan de Guardiola o del Solà va perdre el seu culte al segle XIX i avui dia no resta més que un lleuger record. Hom creu que es pot identificar amb unes restes d'arcs i voltes existents a l'actual bar Esport, successor de l'antic mas Guardiola. El poble de Monistrol de Calders va formar-se entorn d'aquestes esglésies a partir del segle XVII. El 1553 tota la parròquia tenia només 10 famílies, que el 1626 havien passat ja a 43; el 1860 la població havia arribat a 150 famílies.

La funció d'estiueig, que s'ha accentuat darrerament, ha fet crear noves cases, torres i apartaments, i també s'han renovat, sovint excessivament, les cases antigues.

Les pairalies tradicionals de Monistrol són el Solà, ara absorbit pel poble i totalment renovat, la Mussarra, el Bosc de la Mussarra, el Rossinyol, l'Om, el Rubió, la Coma i la Païssa.

La Mussarra, amb nom de reminiscències aràbigues, és un antic mas que té propera la capella romànica de Sant Pere de la Mussarra, ara convertida en pallissa. El casal és una venerable edificació bastida amb pedra d'una gran severitat i antigor. La capella de Sant Pere guarda ben sencera l'antiga nau i un portal amb l'arc i arquivolta del millor estil romànic. La seva existència consta des de l'inici del segle XII i és una llàstima que s'hagi degradat tant.

El terme per la seva frondositat compta amb moltes fonts, una quarantena, la majoria arreglades i visitades com la font del Poble, la del Collet, la de Can Feló, del Feliu, del Campaner, de l'Abella, etc. També cal destacar l'existència de velles tombes prop de la Mussarra i especialment el Gran Còdol amb una tomba excavada, entre Can Rubió i els Gorgs Blancs, coneguda per la Pedra del Bressol.

BIBLIOGRAFIA

- ## Topoguia del Sender de Gran Recorregut GR-3.
Tram L'Estany - Tàrraga.
Senders de Catalunya. Barcelona (1998).
- ## El Bages, el Berguedà i el Solsonès.
Gran Geografia Comarcal de Catalunya. Volum 2.
Fundació Enciclopèdia Catalana. Barcelona (1981).
- ## Bages.
Mapa comarcal de Catalunya (7). Cartografia escala 1:50.000
Institut Cartogràfic de Catalunya. Barcelona (1993).

Agustí Poch, gener de 1999

